

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 15. juni 2020
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Rebekka Have Enevold-
sen
Sagsnr.: 2020-0030-4085
Dok.: 1467483

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1227 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 23. april 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Nick Hækkerup

/

Maria Holm

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1227 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren henviser i svar på REU alm. del - spørgsmål 594 og 1105 vedr. politiets muligheden for at give advarsel (tiltalefrald) til stofmisbrugere ved besiddelse af euforiserende stoffer til eget brug. Kan ministeren redegøre for, hvordan og i hvilket omfang denne advarselmulighed bruges i praksis, herunder hvor ofte advarslen gives under henvisning til sociale hensyn og stærk afhængighed som følge af længere og vedvarende misbrug af narkotika? Kan ministeren derudover oplyses, om ministerens svar skal forstås sådan, at der skal - og ikke blot kan - gives en advarsel i stedet for bøde eller anden straf, såfremt betingelserne om sociale hensyn og stærk afhængighed er opfyldt?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelse af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”1. I Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om narkotika punkt 2.1 beskrives retningslinjerne for meddelelse af advarsel for besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug.

Der kan efter meddelelsen bl.a. meddeles en advarsel, hvor sociale hensyn taler for anvendelse af advarsel, og besiddelsen af det euforiserende stof er udslag af en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af euforiserende stoffer.

Sociale forhold taler for anvendelse af advarsel, hvis den pågældende f.eks. modtager kontanthjælp eller førtidspension og ikke har anden indkomst eller opsparing af en vis størrelse. Derimod vil der ikke kunne meddeles advarsel af sociale hensyn, hvis den pågældende har arbejdsindtægter eller modtager dagpenge.

Brugen af euforiserende stoffer anses som et udslag af stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af euforiserende stoffer, hvis der er tale om personer, som igennem år har opbygget en så stærk afhængighed af hårde stoffer, at de bruger disse stoffer dagligt.

Advarsel forudsættes i praksis anvendt, når betingelserne i øvrigt er opfyldt.

2. Rigsadvokaten har undersøgt muligheden for elektronisk at trække data vedrørende sager om advarsler til personer, hvor sociale hensyn taler for anvendelse af advarsel, og besiddelsen af euforiserende stoffer er udslag af en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af euforiserende stof-

fer, fra politiets sagsbehandlingssystem (POLSAS). Det skal bemærkes, at POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem og ikke et egentlig statistiksystem.

Rigsadvokaten skal bemærke, at der i POLSAS findes en selvstændig gerningskode vedrørende lov om euforiserende stoffer (84110). Det er dog ikke muligt ved elektronisk udtræk fra POLSAS at tilvejebringe oplysninger om antallet af advarsler (tiltalefrafald), der er givet til denne særlige persongruppe. Et datatræk vil således ikke kunne skelne mellem persongrupper. Det vil derfor kræve en manuel gennemgang, hvis de sager, hvor der er givet tiltalefrafald til denne persongruppe, skal findes. Rigsadvokaten har ikke fundet grundlag for at iværksætte en sådan manuel gennemgang.

Rigsadvokaten har i stedet anmodet Københavns Politi – der er Danmarks største politikreds og bl.a. har kendskab til misbrugsmiljøet omkring Vesterbro – om en udtalelse angående politikredsens praksis vedrørende sager om advarsler til personer, hvor sociale hensyn taler for anvendelse af advarsel, og besiddelsen af euforiserende stoffer er udslag af en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af euforiserende stoffer.

3. Københavns Politi har bl.a. oplyst, at man behandler sager om advarsel for besiddelse af euforiserende stoffer til eget brug efter de retningslinjer, som Rigsadvokaten har udstedt for brugen af advarsler på narkotikaområdet, herunder retningslinjerne for politiets meddelelse af advarsel ved besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug, afsnit 2.1.

Københavns Politi har i den forbindelse bemærket, at der skal meddeles en advarsel, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Det beror dog altid på en konkret vurdering i hver enkelt tilfælde, om disse betingelser er opfyldt. Det gør sig eksempelvis gældende i forhold til vurderingen af, om den narkotika, som en person findes at være i besiddelse af, er bestemt til eget forbrug. Herved spiller mængden af stof, som vedkommende er i besiddelse af, en stor rolle, og større mængder kan almindeligvis ikke anses for at være bestemt til eget forbrug. I praksis er det desuden vigtigt at indhente og beskrive oplysninger om en brugers daglige misbrug, sociale status samt manglende mulighed for at betale bøden i sager af denne art, således at grundlaget for at afgøre sagerne med en advarsel er tilstede.

4. Københavns Politi har endvidere oplyst, at reglen om anvendelse af advarsel for besiddelse af euforiserende stoffer til eget brug, jf. lov om euforiserende stoffer § 3, stk. 1, 3. pkt., f.eks. anvendes af Københavns Politis Lokalpolitienhed, herunder Center for Borgertryghed, Nærpolitiafdelingen og Operativ Specialafdeling, som har faste arbejds gange i denne type sager.

Nærpolitiafdelingens sektion i Indre By varetager i det daglige Partnerskabsaftalen vedr. stofindtagelsesrum (den såkaldte "straffri zone") mellem Københavns Kommune og Københavns Politi, og de færdes således dagligt på stofscenen på Vesterbro. Loven om euforiserende stoffer indgår som en særlig del af arbejdsområdet, idet denne indeholder udtrykkelig hjemmel for assisteret stofindtagelse i stofindtagelsesrum.

Operativ Specialafdeling har indsatsen mod narkotikasalg på gadeplan som et af deres faste indsatsområder, og enheden møder typisk sager om besiddelse af narkotika til eget brug i forbindelse med såkaldte "sælger-sager", hvor politiet har kontakt til både køber og sælger, og stofferne derfor fratages køberen som bevis i sagen. Når Operativ Specialafdeling optager sådanne sager, er de ligeledes meget bevidste om muligheden for at give en advarsel frem for en bøde ved besiddelse af narkotika til eget brug.

Københavns Politi har samtidig oplyst, at man ikke kan udelukke, at der kan forekomme tilfælde, hvor sager, der er blevet afgjort med bøde, rettelig skulle have været afgjort med en advarsel. Politikredsen er imidlertid opmærksom på at få indhentet og beskrevet oplysninger om en stofmisbruger's daglige misbrug, sociale status samt manglende mulighed for at betale bøden i sager af denne art, således at sagerne kan blive afgjort med en advarsel.

Det er derfor Københavns Politis opfattelse, at politikredsen anvender muligheden for at afgøre en sag med en advarsel (tiltalefrafald) til en stofmisbruger, der er fundet i besiddelse af narkotika til eget brug, således som det er tiltænkt med lovgivningen.

5. Københavns Politi har endvidere peget på, at man vil kunne forestille sig situationer, hvor sager bliver en del af et større sagskompleks, hvor det samlede sagskompleks afgøres uden advarsel for den konkrete sag om besiddelse af euforiserende stoffer.

Københavns Politi bemærker, at de gældende regler på området bygger på et princip om "modereret kumulation", dvs. at straffen ikke vokser i samme takt som antallet af lovovertrædelser, der dømmes for. Det betyder, at der i modsætning til princippet om "absolut kumulation" ikke foretages en sammenlægning af straffene for de enkelte lovovertrædelser, som pådømmes samtidig.

Københavns Politi har på denne baggrund vurderet, at der i nogle tilfælde ikke vil blive givet en advarsel til den tiltalte stofmisbruger i et større sagskompleks, idet advarslen vil blive absorberet af straffen for de øvrige lovovertrædelser.

6. Endelig har Københavns Politi oplyst, at man vil tage skridt til, at der i politikredsen erindres om Rigsadvokatens retningslinjer fra 2016 om anvendelse af advarsel over for stofmisbrugere, der besidder narkotika til eget brug, for at sikre, at der fortsat er den fornødne opmærksomhed på muligheden.”